

Handlingsplan for forbedring af skole/hjem-samarbejdet i folkeskolen

- * samarbejdet omkring den enkelte elev í í í í í í í í í í í í í í í í í ..s. 2
- * samarbejdet omkring klassen í ..s. 5
- * samarbejdet omkring skolen í s. 7
- * samarbejdet omkring kommunen í ..s. 10

Samarbejdet omkring den enkelte elev:

Skole/hjem-samtalen

Status

I henhold til folkeskoleloven skal forældrene mindst to gange om året underrettes om elevens udbytte af undervisningen, og skolebestyrelsen skal udarbejde principper for denne underretning.

Skole/hjem-samtalen foregår stadig på nogle skoler på samme måde, som den har gjort det de sidste 25 år: som en envejskommunikation, hvor lærerne underretter forældrene om elevens faglige standpunkt. Hvor udbredt det er med mere moderne og dialogprægede former for skole/hjem-samtale, har vi ikke noget overblik over.

Mål

Den gode skole/hjem-samtale foregår bl.a. ved, at elev, lærer og forældre i fællesskab fastlægger læringsmål for eleven: hvad er det, han/hun skal lære i den kommende periode, både på det faglige og det sociale område? Den indeholder også en fælles vurdering af, om tidligere fastlagte mål blev nået, og en diskussion af eventuelle problemer. Den fælles målfastsættelse kan fx tage udgangspunkt i trinmålene, og den skal gælde for alle fag, som eleven undervises i.

Den gode skole/hjem-samtale skal tage udgangspunkt i et dialogbaseret redskab, fx et samtaleblad, som barn, forældre og lærere har udfyldt på forhånd, og som måske har været diskuteret mellem lærer og elev i en elevsamtale og med forældrene derhjemme. Samtalebladet kan evt. have elektronisk form. I samtalen drøftes det, hvorledes eleven, forældrene og skolen hver især kan medvirke til, at de fastlagte mål bliver nået.

Størstedelen af skolerne skal bruge denne eller lignende dialogprægede modeller for skole/hjem-samtalen.

Handlinger

Som udgangspunkt for handlinger gennemføres der i 2004 en undersøgelse af status for skole/hjem-samtalen. Denne status gennemføres som en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse, som fx kan laves pr. mail gennem Skole og Samfunds netværk af kontaktpersoner i skolebestyrelserne. Skole og Samfund udarbejder inspirationsmateriale, som kan anvendes af skolerne, når de tilrettelægger skole/hjem-samtalen, samt inspirationsmateriale, som skolebestyrelserne kan anvende, når de udarbejder principper for underretningen af hjemmet om elevens udbytte af undervisningen.

Succeskriterier

Processen anses for at være vellykket, hvis en undersøgelse i 2007 viser, at mindst 75 % af de adspurgte skolebestyrelser anvender dialogprægede modeller i deres skole/hjem-samtaler

Samarbejdet omkring den enkelte elev:

Forældrene som aktiv resurse i børnenes læreprocesser

Status

Det er veldokumenteret gennem flere store ó især kvantitative ó undersøgelser, at forholdene i hjemmet spiller en kolossal rolle for børnenes udbytte af skolens undervisning. Denne viden udnyttes kun i meget ringe grad til at forbedre læringsresultaterne for skolens elever. Samtidig er mange forældre selv usikre på, hvorledes de bedst styrker deres børns læring.

Mål

Skolen skal erkende forældrenes vigtige rolle for børnenes læreprocesser og skal dermed indse, at læringen er et fælles projekt for forældre og skole. Forældrene skal tilbydes viden om, hvorledes de kan støtte deres børns læringsprocesser på en bedre og mere kvalificeret måde.

Handlinger

Der udarbejdes skriftlige materialer, som forældrene kan anvende som støtte for deres børns læring. Der er afsat midler hertil i udviklingsprogrammet *En skole i bevægelse*. Skole og Samfund ansøger sammen med KL og Danmarks Lærerforening om disse midler, således at materialerne udarbejdes i et samarbejde mellem de tre organisationer.

Gennem en oplysningskampagne skal Skole og Samfund arbejde målrettet på at få lærere og skoleledere til at erkende forældrenes betydning for børnenes læring.

Skole og Samfund vil udvikle et inspirationsmateriale med eksempler på, hvorledes familien kan spille en rolle i skolens arbejde med børns læreprocesser.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for vellykket, hvis det lykkes at udvikle gode materialer, der kan anvendes af forældrene til støtte for deres børns læring, og hvis en undersøgelse ultimo 2007 viser, at dette materiale anvendes systematisk på mindst halvdelen af landets folkeskoler.

Samarbejdet omkring den enkelte elev:

Læreruddannelsen

Status

Skole og Samfund har gennemført en undersøgelse af seminariernes undervisning af de kommende lærere i skole/hjem-samarbejde. Undersøgelsen viste, at de lærerstuderende næsten intet lærer om dette emne. Samtidig ved vi, at unge lærere nærer stor frygt for mødet med forældrene, og at mange ikke er særlig gode til at tackle dette møde.

Mål

Loven skal ændres, således at det bliver obligatorisk for seminarierne at udbyde tilstrækkelig undervisning i, hvorledes de skal gribe skole/hjem-samarbejdet an. Det skal ligeledes sikres, at de seminariestuderende i deres praktikperiode deltager i skolens skole/hjem-samarbejde.

Handlinger

Det ser ud, som om læreruddannelsen står over for en revision, selv om den netop gennemførte evaluering af uddannelsen egentlig ikke lægger op til større ændringer. Skole og Samfund skal påvirke Folketingets uddannelsespolitikere til at medtænke skole/hjem-samarbejdet i en eventuel læreruddannelsesreform.

Samtidig skal Skole og Samfunds repræsentanter i seminariebestyrelserne påvirke de enkelte seminarier til højere grad at tage denne undervisning op.

Endelig skal Skole og Samfunds lokale tillidsfolk stille sig til rådighed som oplægsholdere på seminarierne. Det overvejes, hvorvidt Skole og Samfund skal udarbejde materialer, der kan anvendes af oplægsholderne.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for vel gennemført, hvis en undersøgelse i 2007 viser, at der på størstedelen af landets lærerseminarier gives en god og tilstrækkelig omfattende undervisning i, hvorledes en lærer samarbejder med forældrene.

Samarbejdet omkring klassen: Forældre/lærer-workshops

Status

Skole og Samfund udarbejdede i 2000 en fuldt færdig workshopmodel, som sætter skolebestyrelser eller andre i stand til at afholde tre workshops for klassens forældre og lærere ved skolestarten. Modellen sælges i form af en mappe med overheadplancher, beskrivelser af aktiviteter mv. Der er til dato solgt ca. 50 eksemplarer af workshopmappen, men det er vores vurdering, at materialet har været anvendt på en del flere skoler. Herudover afholdes der på mange skoler andre former for forældrekurser ved skolestart.

Mål

Alle skoler gennemfører konsekvent introduktionsforløb for deres indskolingsforældre for at sikre en god start på skole/hjem-samarbejdet.

Handlinger

Skole og Samfund iværksætter en massiv kampagne over for skolerne, specielt skolelederne, for at få dem til konsekvent at gennemføre introduktionsforløb for indskolingsforældrene. Desuden gennemføres der lobbyarbejde over for KL og kommunerne, hvor vi søger at overbevise dem om fordelene ved afholdelse af introduktionsforløb for indskolingsforældrene, f.eks. i form af forældre/lærer-workshops. Der afholdes instruktionskurser for skolebestyrelserne, hvor de lærer at afholde workshops.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for vel gennemført, hvis en undersøgelse i 2007 viser, at 75 % af et antal repræsentativt udvalgte skoler afholder introduktionsforløb for alle klasser ved skolestarten.

Samarbejdet omkring klassen:

Kontaktforældreråd/klasseforældreråd

Status

Der findes ingen centralt fastlagte regler omkring dannelsen af kontaktforældreråd. Men der findes formentlig kontaktforældre i langt de fleste klasser på langt de fleste skoler. Skolebestyrelsen har indflydelse på kontaktforældrerådernes arbejde, men det er i høj grad op til klasselæreren, om et sådant forældreråd findes, og hvilke opgaver, kontaktforældrerådet har.

Mål

I 2007 skal mindst 75 % af landets folkeskoler have velfungerende kontaktforældreråd, som beskæftiger sig med skolens kerneydelser, og det skal være lovbestemt, at der findes kontaktforældreråd i alle klasser..

Handlinger

Skole og Samfund udarbejder snarest ó eventuelt i samarbejde med KL og/eller Danmarks Lærerforening ó et inspirationsmateriale til alle skoler. Der er optaget kontakt med KL og Danmarks Lærerforening med henblik på at få udarbejdet et sådant fælles materiale, finansieret af udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse".

Skole og Samfund gennemfører et systematisk lobbyarbejde over for skoler og kommuner for at få dem til at bruge kontaktforældrerådene aktivt i skole/hjem-samarbejdet og for at sikre, at introduktionsforløbene til indskolingsforældre indeholder valg af kontaktforældre.

Skole og Samfund tager initiativ til at indsamle eksempler fra skoler, hvor kontaktforældrerådene fungerer godt, og beskrive disse eksempler.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for vel gennemført, hvis det i 2007 er lovbestemt, at alle skoler skal have kontaktforældreråd, samt hvis en undersøgelse blandt et repræsentativt udvalg af skolerne i 2007 viser, at kontaktforældrerådene fungerer godt på 75 % af skolerne.

Samarbejdet omkring skolen:

Valg til skolebestyrelsen

Status

Andelen af valg med flere lister har været konstant dalende siden 1990, og i offentligheden gives der ofte udtryk for, at skolebestyrelsernes repræsentativitet er problematisk. Der udøves et pres fra andre interessenter for at få valgreglerne ændret. Især KL er aktive på dette felt, og det indgår som et punkt under udviklingsprogrammet 'En skole i bevægelse', at der skal laves forsøg med andre måder at sammensætte skolebestyrelsen.

Skole og Samfund har i lang tid foreslået, at valgene til skolebestyrelsen gennemføres som valg af enkeltpersoner frem for valg af lister, og at afstemningen bør kunne gennemføres pr. brev. Disse forslag er nu indarbejdet i udviklingsprogrammet 'En skole i bevægelse'.

Desuden foreslår Skole og Samfund, at der gives en generel mulighed for, at halvdelen af skolebestyrelsens forældrevalgte medlemmer er på valg hvert andet år, således at der afholdes rullende toårige valg, men med bibeholdelse af en fireårig valgperiode.

Mål

Der sker en forøgelse af forældrenes deltagelse i skolebestyrelsesvalget i 2006 i forhold til valget i 2002. Desuden skal Skole og Samfunds forslag til ændring af valgmetoden gennemføres.

Handlinger

Skole og Samfund skal fortsat arbejde for, at valgreglerne ændres, således at flere forældre deltager i valget, og således, at der gives en generel mulighed for afholdelse af rullende midtvejsvalg. Disse midtvejsvalg bør lige som de 4-årige valg afholdes på samme dato landet over.

Der udarbejdes inspirationsmateriale til skolebestyrelserne vedr. deres rolle i skolebestyrelsesvalget.

Der gennemføres en informationskampagne over for forældrene op til skolebestyrelsesvalget 2006.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for at være vel gennemført, hvis oversigten over skolebestyrelsesvalget 2006 viser, at mindst 25 % af forældrene enten har deltaget i et valgmøde eller i en valghandling.

Samarbejdet omkring skolen:

Støtte til skolebestyrelsernes arbejde

Status

En netop offentliggjort rapport fra et udvalg med repræsentanter for Undervisningsministeriet og KL konkluderer, at skolebestyrelserne ofte har vanskeligt ved at udforme principper for skolens virksomhed, som slår igennem i skolens praksis, og at kontakten mellem skolebestyrelsen og skolens forældre ofte ikke fungerer så godt, som skolebestyrelsen kunne ønske det.

Mål

Skolebestyrelsens forældrevalgte medlemmer skal i højere grad være med til at sætte dagsordenen for skolebestyrelsens arbejde og opleve, at de har indflydelse på skolens udvikling.

Handlinger

Skole og Samfund udarbejder materiale, der kan inspirere skolebestyrelserne til at effektivisere arbejdsgangene i bestyrelsen. Desuden gennemføres der inspirationskurser for skolebestyrelserne, lige som de nyvalgte skolebestyrelsesmedlemmer skal introduceres til skolebestyrelsesarbejdet og til mulighederne i skolebestyrelsen.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for vel gennemført, hvis en undersøgelse i 2007 viser, at et flertal af de adspurgte kontaktpersoner i skolebestyrelserne føler, skolebestyrelsen har fået reel indflydelse på skolens udvikling.

Samarbejdet omkring skolen:

Påvirkning af skolelederne

Status

Skoleledernes holdning til, i hvilken grad forældrene skal involveres i skolens liv, varierer meget fra skole til skole. Alle erfaringer viser, at skolelederens holdning er afgørende for, hvorledes skole/hjem-samarbejdet fungerer på skolen.

Mål

Landets skoleledere skal i højere grad bringes til at indse, at et godt skole/hjem-samarbejde har afgørende betydning for skolens undervisning og drift.

Handlinger

Skole og Samfund vil ó eventuelt i et samarbejde med Danmarks Skolelederforening og Lederforeningen ó forsøge at påvirke landets skoleledere til at tage skole/hjem-samarbejdet mere alvorligt. Dette kan ske gennem afholdelse af konferencer, udgivelse af publikationer, udbredelse af eksempler fra skoler, hvor et vellykket skole/hjem-samarbejde har medvirket til at forbedre udbyttet af skolens undervisning mv.

Eventuelt forsøges gennemført en undersøgelse af sammenhængen mellem kvaliteten af skole/hjem-samarbejdet og børnenes læring.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for at være vel gennemført, hvis en interviewundersøgelse i 2007 blandt et repræsentativt udvalgt antal skolebestyrelser viser, at mindst halvdelen af skolerne har forbedret skole/hjem-samarbejdet.

Samarbejdet omkring kommunen:

Forbedring af samarbejdet mellem skolebestyrelserne og kommunalbestyrelsen

Status

Mange skolebestyrelser føler sig usikre over for deres kommunalbestyrelse. Andre føler, at de behandles respektløst af kommunalbestyrelsen, fx når høringsfrister gøres urimeligt korte og der ikke svares på forslag eller henvendelser.

De fælles rådgivende organer fungerer meget forskelligt fra kommune til kommune. Skole og Samfund har ó med undtagelse af Københavns Kommune og Bornholms Regionskommune - ingen form for repræsentation på kommuneniveau.

Mål

Flertallet af landets kommunalbestyrelser skal kunne se fordelene ved et velfungerende skolebestyrelsesarbejde, og samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne skal forbedres. Dette får ikke mindst betydning under en kommende kommunalreform.

Handlinger

Skole og Samfund vil forsøgsvis opbygge et system med repræsentation på kommuneniveau, fx ved at udpege kontaktpersoner i de enkelte kommuner.

Skole og Samfund vil tage kontakt med de fælles rådgivende organer for at få mere samling på de medlemmer, der sidder i disse. I de kommuner, hvor der ikke findes fælles rådgivende organer, faciliterer Skole og Samfund, at skolebestyrelserne kan mødes forud for fællesmødet med kommunalbestyrelsen.

Skole og Samfund vil påbegynde et lobbyarbejde over for kommunerne, fx ved at afholde regelmæssige møder med borgmester eller formand for børne- og kulturudvalget.

Succeskriterier

Handlingsplanen anses for at være vel gennemført, hvis der i 2007 er etableret en Skole og Samfund repræsentation i landets større kommuner. Der skal tillige være gennemført møder eller anden form for kontakt med borgmester eller formand for børne- og kulturudvalget i mindst 25 % af landets kommuner.